

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aristophanis Comoediae Undecim

Graece Et Latine, Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis Stephani Bergleri nec non Caroli Andreae Dukeri ad quatuor priores. Accedunt Deperditarum Comoediarum Fragmenta, A Theod. Cantero Et Gul. Coddæo Collecta, ...

Aristophanes

Lugduni Batavorum, MDCCLX

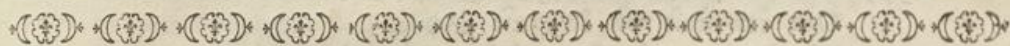
Actus quinti scena secunda

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1094](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1094)

- Sed gratulamini Athenis antiquam speciem recipientibus,
 1325 Admirandis, celebrandis hymnorum cantu, in quibus habitat inclytus ille
 Populus.
 CHOR. ô Pingues & nitidae, violis coronatae, praeclarae Athenae,
 Ostendite nobis monarcham illum Graeciae & hujus foli.
 BOT. Hic ille est cicadifer, conspiciendus (*splendens*) antiqua specie,
 Non calculos redolens, sed pacem: myrrha delibutus. *perfusus*.
 1330 CHOR. Salve, ô Graecorum Rex, tibi nos gratulamur.
 Nam bona tibi evenerunt, qualia urbs nostra & illud in Marathone tropaeum
 meretur.

SCENA SECUNDA.

POPULUS, ALLANTOPOLA, CHORUS.

- POP. ô Charissime hominum, accede huc, Agoracrite.
 Quantis me decoquens bonis affecisti? BOT. Egone?
 Sed, ô bone, nec scis tu, qualis antehac fueris,
 1335 Neque quid feceris; nam me pro Deo haberes.
 POP. Quid ergo feci antehac, dic mihi, qualis eram?
 BOT. Principio, si quis diceret in concione,
 ô Popule, amator sum tuus, teque colo,
 Et curam tui gero & consultum tibi solus volo:
 1340 His inquam si quis uteretur exordiis,
 Levabas te quasi volaturus, & cornua sumebas. POP. Egone?
 BOT. Deinde his te decipiens abibat.
 POP. Quid ais? haecine mihi fecerunt, nec ego id sensi?
 BOT. Nam profecto aures tuae diducebantur

Instar

φίρον ἰδίῳ. Prodit autem populi persona, illo cultu ornata, quo prisci Athenienses uti fuerunt, de quibus inter alia Thucydides Lib. I. sub initium: καὶ χρυσῶν περὶ τῶν ἐπέσφι κροτάλλων ἀναδέμνουσι ἢ ἐν τῇ κροτάλλῳ περὶ χροῦ. Et aurearum cicadarum insertione sive implicatione resigantes nodum capillorum in capite. i. e. aureas cicadas inferendo ligantes nodum capillorum.

VI. 1329. Χορὸν] Scholia: ὅτι χορὸν εἶχοντο πρὸ τῶν ἰσθμῶν· οἱ δὲ τὸν κροτάλλον ἀναδέμνουσι. Quia eboeritis utebantur olim (ad ferenda suffragia) ante usum calculorum. Sunt autem conchae quaedam marinae.

VI. 1341. Ἀναστάντες] Ab ἐπιτοῦ ἐξίτητος, unde ἐστὶν & per pleonasmum syllabae αλ, ἐστάντες, ut Scholiastes ait; qui addit: ἐστάντες δὲ λέγουσι ἐπὶ τῷ ἀναστάντες ὀρνίθων. Hoc verbum dicitur de avibus, quae se aliis sublevare incipiunt.

unde ἐστάντες in Acharn. vi. 871. Hesychius: ἐστάντες, οἱ μὴ ποτομένοι νεοσοὶ, καὶ οἱ ἀλαβουοῖς. Ortalichi sunt pulli nondum volantes, item galli. Dicit ergo Comicus: Populum se extollere, si quis Rhetor ei aduletur. Sic in Acharn. vi. 638. dicit Athenienses extolli, si quis eos laudet: ἐπὶ ἀκρῶν ἢ πυγιδίων ἐκδυσθε. ubi vide Notam.

Ibid. Κόλαστας] Pro καὶ ἰεραστίας, ἢ κροτάλλων. Scholiastes: ὡς ἰλαστίς, ὅστις, ἀγέλλῃ τοῖς κροτάλλων· tanquam cervus, inquit, superbiatibus cornibus. nempe cervi erectam cervicem ferunt, & caput alte extollunt: transit autem ab aliis ad cornua, ut notat Scholiastes. Puto potius metaphoram esse a Scarabaeis & bruchis quibusdam, qui volatari, exporrigunt cornua sive brachia illa, quae fere sunt similia chelis cancrorum & scorpionum. Et sic rectius conjunguntur, ἀναστάντες & ἰεραστίας.

- 1345 Ὡσαυτ' σκιάδιον, ἢ πάλιν ξυώηγοτο.
 ΔΗΜ. Οὕτως ἀνότητ' ἐγαγνήμιον ἢ γέρον;
 ΑΛΛ. Καὶ νῆ Δία γ', εἰ δὴ ἄνω λεγοίτην ῥήτορε,
 Ὁ μὲν, ποιῶν ναῦς λέγων· ὁ δ' ἕτερον αὖ
 Καταμισθοφορῆσαι· τῆτον ὁ τ' μισθὸν λέγων,
 1350 Τὸν τὰς τειρήεις παραδραμὰν ἀν ᾤχετο.
 Οὐτ' πὶ κύπεις; ἐχ' χτ' ἰχώρα μινεῖς;
 ΔΗΜ. Αἰχύνουμαί τοι ταῖς πρότερον ἀμαρτίαις.
 ΑΛΛ. Ἄμ' εἰ σὺ τῆτων ἀπίστ', μὴ φρονίσις.
 Ἄμ' οἱ σε ταῦτ' ἐξηπάτων. νῦν δὲ φράσσι,
 1355 Ἐάν τις εἴπη βωμολόχ' ξυώηγοτ',
 Οὐκ ἔστιν ὑμῖν τοῖς δικασταῖς ἀλφίσα,
 Εἰ μὴ καταγνώσεσθε ταύτην τίμ' δίκην.
 Τῆτον πὶ φράσεις εἶπε τ' ξυώηγορον;
 ΔΗΜ. Ἄρα μετέωρον, εἰς τὸ βάραθρον ἐμβυλῶ,
 1360 Ἐκ τ' ἀργυρῆος ἐκκερεμάσαίς Ὑπέμβολον.
 ΑΛΛ. Τῆτι μὲν ὀρθῶς ἢ φρονίμως ἦδη λέγεις.
 Τὰ δ' ἄλλα, φέγ' ἴδα, πῶς πολιτθῶσ', φράσσι.
 ΔΗΜ. Πρῶτον μὲν, ὅποσοι ναῦς ἐλαίνουσιν μακρὰς,
 Καταγόμενοι τ' μισθὸν ἀποδάσσω ἵτελῆ.
 1365 ΑΛΛ. Πολλοῖς γ' ὑπολίσιποις πυγιδίοισιν ἐχραῖσω.
 ΔΗΜ. Ἐπειδ' ὁ πολίτης εἰπεθεῖς ἐν καταλόγῳ,
 Οὐδεὶς χτ' σπυδαῖς μεταγραφῆσε,
 Ἄμ' ὡσαυτ' ἦν τὸ πρῶτον, ἐγγεγραφέ.
 ΑΛΛ. Τῆτ' ἔδρακε τ' πύργακα τ' Κλεωνύμω.
 1370 ΔΗΜ. Οὐδ' ἀγορεύσθ' γ' ἀγένειος εἰδείς ἐν ἀγορᾷ.
 ΑΛΛ. Πῦ δῆλα Κλεισθένης ἀγορεύσθ', ἢ Στρατῶν;
 Τὰ μειράκια ταυτὶ λέγω, τὰ ν' τῶ μίջω,
 Ἄστυμυλεῖται ποιαδὶ καθήμδρα.
 Σοφός γ' ὁ Φάιαξ, δεξιάς τ' ὄσκα ἀπέθανε.
 1375 Συμμεχλῆκός γάρ ὄσι, ἢ περὶ ἀπικός,

Καὶ

vf. 1346. Ἄνότητ' — καὶ γέρον] Sophocles in Antigona vf. 287. μὴ ἄνότητ' ἀνός τε καὶ γέρον ἀμα. No reprehendaris amens & senex simul. Idem in Oedipo Coloneo vf. 924. — καὶ σ' ὁ πλεθόντων χρόν' ἴσονδ' ἐμὲ τίθησι καὶ τῶ νῦν κενόν. Teque longa aetas simul sonant facis & dementem.

vf. 1349. Καταμισθοφορῆσαι] Scholiastes: εἰς μισθὸν ἀναλῶσαι, μισθοὶ δίδονται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ τοῖς δικαστηρίοις, καὶ δικαστικῶν καὶ τ' ἐκκλησιαστικῶν. In mercedem con-

sumere: mercedem dare in comitiis & judiciis, judicariam & comitiariam.

Ibid. Τῆτον ὁ] Ordo est: ὁ τ' μισθὸν λέγων ᾤχετο, παραδραμῶν τῶτον, ἢ τὰς τειρήεις, subintellige λέγοντα. vf. 1350. Παραδραμῶν] „Metaphora a cursoribus.”

Ex Notis Kasteri.

vf. 1352. Αἰχύνουμαί τοι ταῖς πρότερον ἀμαρτίαις] In Pluto vf. 774. αἰχύνουμαί δὲ τὰς ἐμαυτῆς συμφορὰς.

vf. 1365. Ἐπολίσιποις πυγιδίοις] Ita vocat remiges, qui

AR I
 1345 Inftar umb
 Por. Adeo
 Bot. Qui
 Quorum
 Pecuniam
 de diceba
 1350 Superato, q
 Hec tu, q
 Por. Padet
 Bot. At cul
 Sed eorum,
 1355 Si quis advo
 Non est vob
 Nil hanc ca
 Hic, inqua
 Por. Tollam
 1360 E collo ei fo
 Bot. Istud q
 Sed in ceteri
 Por. Primo
 Cum reduces
 1365 Bot. Multis
 Por. Deinde
 Nullus transi
 Sed sicut in
 Bot. Istud m
 1370 Por. Nec im
 Bot. Ubi cry
 Adolescentuli
 Qui fidenter
 Sane sapiens
 1375 Est enim orat
 oratione ad

- 1345 Instar umbellae, & rursus contrahebantur.
 POP. Adeone ineptus ego fui & senex?
 BOT. Quin etiam, cum duo rhetores verba facerent,
 Quorum alter classem esse parandam dicebat, alter autem
 Pecuniam esse impendendam mercedi judiciariae: tunc iste, qui de merce-
 de dicebat, illo
- 1350 Superato, qui de classe monuerat, abibat.
 Heus tu, quid te cernuus inclinas? nonne loco manebis?
 POP. Pudet me priorum peccatorum.
 BOT. At culpa non est tua, ne sis sollicitus,
 Sed eorum, qui te sic deceperunt. Nunc autem dic *mibi*,
- 1355 Si quis advocatus scurra dicat:
 Non est vobis iudicibus panis,
 Nisi hanc causam condemnaveritis;
 Huic, inquam, advocato quid facies, dic mihi?
 POP. Tollam sublimem, & in barathrum injiciam,
- 1360 E collo ei suspendens Hyperbolum.
 BOT. Istud quidem recte & prudenter jam dicis.
 Sed in ceteris quomodo remp. ordinabis, dic mihi?
 POP. Primum remigibus longarum navium,
 Cum reduces facti fuerint, mercedem dabo integram.
- 1365 BOT. Multis natibus attritis gratum fecisti.
 POP. Deinde civis in catalogum *militum* insertus
 Nullus transcribetur studiis fautorum.
 Sed sicut initio erat, ita erit inscriptus.
 BOT. Istud momordit clypeum Cleonymi.
- 1370 POP. Nec imberbis ullus in foro versabitur.
 BOT. Ubi ergo forum habebit Clifthenes & Strato?
 Adolescentuli, inquam, isti, in myropoliis
 Qui sedentes haec garriunt:
 Sane sapiens homo est Phaeax, callide mortem effugit;
- 1375 Est enim orator talis, ut auditorem quasi constrictum teneat, & quodlibet
 oratione assequatur,

Sen-

quia illis sedendo quasi atterantur nates & exiliores
 fiant. Erant ceteroqui Athenienses plerique *λεπίπυροι*
 fato quodam.

vf. 1369. Πάρακα] *Manubrium clypei*: sed hic pro
 ipso clypeo; per Clypeum autem intelligitur abjectio
 Clypei. In Nub. vf. 352. Κλαύμιον ἢ βίλασπιν.
 vf. 1371. Κλαίθινε — καὶ Στράτων] Istos duos, quos
 hic dicit imberbes fuisse, etiam conjungit in Acharn.

vf. 118. & seq. ubi eos dicit sibi ipsis barbas alienas
 aptasse. Perstringit autem ambos tanquam molles &
 ellocinatos: & quod locutiles sint, aut studeant esse.
 vf. 1372. Τὰ ἢ μύρα] „ Pro ἢ *μυροπωλεία*: ut in
 „ Vespis vf. 785. ἐν τοῖς ἰχθύσι. „ Ex Notis Kusteri.
 vf. 1373. Ἄ *σφυραῖτα τοιαῦτα καθύμνα*] In Ranis
 vf. 1097. ἢ *μυροπωλεία* συμμιλλομένην.
 vf. 1374. Φαίαξ] Rhetor aliquis, ut ait Scholiastes.
 M m m 3

- Καὶ γνωμοτυπικός, ἢ σαφής, ἢ κρητικός,
 Καταληπτικός τ' ἄερα ἔ' θορυβηκῆ.
 ΧΟΡ. Οὐκ ἔν' καταδακτυλικὸς σὺ ἔ' λαλητικῆ.
 ΔΗΜ. Μὰ Δί' ἀλλ' ἀναγκάσω κυνηγετῆν ἐγὼ
- 1380 Τότ' ἄπαντας παυσαμένους ψηφισμάτων.
 ΑΛΛ. Ἐγε νῦν ἔπι τέτοις τέτοινι τ' ὀκλαδία,
 Καὶ παῖδ' ἐόρχιζω, ὅσων οἴσθ' τοῖδε σοι.
 Καὶ πῦθ' δοκῆ' σοι, τέτονι ὀκλαδία ποιῆ.
 ΔΗΜ. Μακάριος, ἐς τὰ ἔρχεαι δὴ καθίσταμαι.
- 1385 ΑΛΛ. Φήσεις γ' ἐπειδὴν τὰς τριακοντέπδας
 Σπονδὰς ὠχράδω σοι. Δεῦρ' ἴθ' αἰ σπονδαὶ ταχῆ.
 ΔΗΜ. ὦ Ζεῦ πολυτίμηθ', ὡς καλά, ὡρὸς τ' θεῶν!
 Ἐξίστη αὐτῶν κατατρακοντετίσῃ;
 Πῶς ἔλαβε ταύτας ἐτόν; ΑΛΛ. Οὐ γὰρ ὁ Παφλαγὼν
- 1390 Ἀπέκρυψε ταύτας ἔνδον, ἵνα μὴ σὺ λάβῃς.
 Νῦν ἔν' ἐγὼ σοι ὠχράδιδωμ' εἰς τὸς ἀρχῆς
 Αὐτὰς ἵνα λαβόντα. ΔΗΜ. Τὸν δὲ Παφλαγῶνα,
 Ὃς ταῦτ' ἔδρασε, εἴφ' ὅ, π' ποιήσεις χακόν;
 ΑΛΛ. Οὐδὲν μέγ', ἀλλ' ἢ τ' ἐμὲν ἔξ' τέχνῃν.
- 1395 Ἐπὶ ταῖς πύλαις ἀλλαιτοπωλήσῃ μόνῃ,
 Τὰ κύνεια μίγνυς τοῖς ὀνείοις ὠράγμασιν,
 Μεθύων τε ταῖς πόρνοισι λαιδρήσῃ,
 Καὶ τ' βαλαρείων αὐτὸ λῦτρον πῖε).
 ΔΗΜ. Εὐ γ' ἐπενόησας ἔπερ' ἐπὶν ἄξιον,
- 1400 Πόρνοισι ἢ βαλανέουσι διακεκραγένοισιν.
 Καὶ σ' ἀντὶ τούτων εἰς τὸ Πρυτανεῖον χαλῶ,
 Ἐς πῶν ἔδρασε θ', ἢν ἐκεῖν ἦν ὁ Φαρμακός.
 Ἐπὶ δὲ ταυτηνὴ λαβὼν τ' βατραχίδα.
 Καὶ κείνον ἐκφέρειτω πῖς ὡς ἔπι τ' τέχνῃν,
- 1405 Ἴν' ἴδωσιν αὐτὸν, ἔς ἑλωσάθ', οἱ ξένοι.

vf. 1376. seq. Κρητικός, καταληπτικός τ'] Ad dicendi
 artem referuntur κρητικὸς καὶ καταληπτικός, in Nubibus
 vf. 317.

vf. 1378. Καταδακτυλικός] Scholia: ἀντὶ τῶ, συνειρα-
 στικός καὶ τῶ δακτυλίῳ τῶ περικλῆ· τῶ λαλητικῷ δέ, τ'
 λαλόντων ταῦτα. Quae verba interpretationem non me-
 rentur. In Glossis, δακτυλικὸς ἔστιν ἄνους. τὸ λαλη-
 τικὸν accipit pro ipsius Garrulentibus. Vult autem istos

tanquam cinaedos perstringere; ut saepe solet rhetoras.
 Ceterum Chorus sine dubio praecedentem versum isto
 rixit, ut recte putat Casaubonus.

vf. 1383. Τέτονι ὀκλαδία ποιῆ] Quasi dicat: jube eum
 ingeniculare. Latet aliquid obsceni, ut ait Scholia-
 stes.

vf. 1385. Τριακοντέπδας] Scholia: πόρνας εἰσφέρει· διὸ
 καὶ φησὶν· ἐξίστη αὐτῶν κατατρακοντετίσῃ· ταῦτίσιν, εἰς
 συν-

Sententias et
 Optime com
 Cnos. Ergo
 Por. Non
 1380 Illos omnes
 Bot. Accipe
 Et puerum cu
 Et, si quando
 Por. ὁ Me b
 1385 Bot. Tu dem
 Inducias ad
 Por. ὁ Magn
 Licetne illas p
 Quomodo iste
 1390 Est istas abfo
 Nunc itaque ti
 Abas, tecum
 Qui talia fecit
 Bot. Non ma
 1395 Et apud port
 Cetera ferunt
 Ebrisque scur
 Et ex balnear
 Por. Bene ex
 1400 Nimirum ut c
 Et pro his te
 Et in illam fo
 Sequere autem
 Et illum prod
 1405 Ut videant

etiam ad
 et in Pace
 et in illam fo
 Sic in Epig.

Sententias etiam cudit, & est perspicuus, facileque affectus movet,
Optime comescens tumultuantes.

CHOR. Ergo tu es paedico istorum locutulejorum.

POP. Non profecto; sed cogam venatum ire

1380 Istos omnes, ut decreta facere desinant.

BOT. Accipe ergo hac conditione fellam hanc plicatilem,

Et puerum coleatum, qui eam tibi gestet:

Et, si quando videbitur, hunc fac tibi fellam.

POP. ô Me beatum! qui in pristinum statum reducor.

1385 BOT. Tu demum id dices, cum tricennales

Inducias tradidero tibi. Adeste ocyus vos Induciae.

POP. ô Magne Jupiter, quam pulchrae sunt, obsecro per Deos!

Licetne illas pro scortis ducere?

Quomodo *iste* has cepit amabo? BOT. Nonne Paphlago

1390 Eas intus absconderat, ne tu eas acciperes?

Nunc itaque tibi eas do, ut rus

Abeas, tecum eas abducens. POP. Paphlagonem autem,

Qui talia fecit, dic quo malo maetabis?

BOT. Non magno, nisi ut artem meam obtineat:

1395 Et apud portas botulos vendat solus,

Canina *stercora* miscens afininis:

Ebriusque scortis convitia dicat:

Et ex balnearum foliis petitam aquam bibat.

POP. Bene excogitasti id, quo dignus est,

1400 Nimirum ut cum scortis & balneatoribus vociferetur.

Et pro his te in Prytaneum invito,

Et in illam sedem, ubi ille erat impurissimus:

Sequere autem sumta viridi hac veste:

Et illum producat aliquis ad exercendam artem suam,

1405 Ut videant ipsum hospites, quos contumeliis affecerat.

πρωστίας λαβῆν. Meretrices introducit; hinc etiam dicit:
ἔξισιν αὐτῶν κατατριαντησίαν i. e. ad coitum accipere?
Sic & in Pace vs. 706. & 713. Oporam & Theoriam
quasi meretrices introducit.

vs. 1395. Ἐπὶ ταῖς πόλαις] Supra vs. 1242.

vs. 1400. Διακαραγῆναι] „Conviciando certare. Hanc
enim praepositio δια in compositione aliquando vim
habet. Sic in Epigr. Hedyli apud Athenaeum XI.

„ p. 488. διαπινόμενοι ἀνδράσι: bibendo certant cum viris.

„ Comicus in Vespsis vs. 1490. ἐμοὶ διατριαντησίαν.

Ex Notis Kufferi.

vs. 1402. Φαρμακίς] Vide in Ranis vs. 740.

vs. 1404. Ὡς ἐπὶ] Solet ὡς cum praepositionibus quibusdam conjungi. In Avibus vs. 1567. ὡς ἐπὶ δεξιά. Sophocles in Philoctete vs. 58. πλεῖν ὡς πρὸς οἶκον demissa

navigare. & cum adverbis; ut, ὡς ἀλλοθῆς.

ARISTOTELIS POLITICA

1402 Ut videtur ipsam hanc...
1403 Et in ista...
1404 Et pro his re in...
1405 Minus ut cum...
1406 Por. Hanc...
1407 Et ex...
1408 Cuius...
1409 Et quid...
1410 Por. Non...
1411 Qui...
1412 Aliter...
1413 Nunc...
1414 Quomodo...
1415 Inducitur...
1416 Por. De...
1417 Por. O...
1418 Et...
1419 Et...
1420 Et...

1421...
1422...
1423...
1424...
1425...

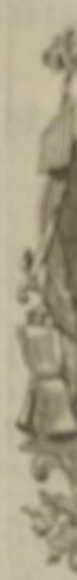
AR
COM
G

STEP
CARC

DEPI

THEOD.
curaque lat

PETRO

Apud SAM